

DE BEET VAN EEN TRIMERESURUS.

Door: Max Sparreboom, Oranje Nassaulaan 50-II,
1075 AR Amsterdam.

Inhoud: Inleiding - Verloop - Behandeling - Beschouwing - Summary - Literatuur.

INLEIDING

Enige tijd geleden ben ik gebeten door één van mijn gifslangen. Het betrof een volwassen vrouwtje van *Trimeresurus albolabris*, dat ik sedert ongeveer een jaar samen met twee mannetjes van dezelfde soort in een terrarium van 70x40x40 cm verzorgde. De soortbepaling van het wijfje is niet geheel zeker; volgens de vorige eigenaar, dhr. G.M.M. Foekema, is het mogelijk een kruising tussen een wijfje *Trimeresurus albolabris* en een mannetje *Trimeresurus popeorum*.

De dieren waren bij de vorige eigenaar geboren en grootgebracht. Ze aten onregelmatig en niet veel, een eigenschap die bekend is van *Trimeresurus*. Het dier dat mij beet, had op dat moment ongeveer een maand niet gegeten.

In het volgende wil ik verslag doen van het verloop van deze beet en van de behandeling. Het leek me nuttig om hiervan melding te maken, omdat *Trimeresurus*-soorten door betrekkelijk veel liefhebbers met succes in het terrarium gehouden worden.

VERLOOP

In de nacht van 7 op 8 mei 1981 wilde ik met een lange pincet, die ik in mijn rechter hand vasthield, een niet opgegeten muis uit het terrarium verwijderen. Mijn linker hand had ik achteloos tegen de voorkant van het terrarium geleund, terwijl de ruit gedeeltelijk opzijgeschoven was.

De slang lag op een tak vóór in de bak en sloeg zonder dreiging of waarschuwing toe.

De beet trof mij in de muis van de linker hand. Twee puntjes op 12 mm afstand van elkaar lieten zien waar de tanden me geraakt hadden; daaronder zaten enkele krasjes, veroorzaakt door de onderkaaktanden.

Het direkte gevolg was een sterke zwelling van de hand en een hevige pijn in hand en onderarm. Heel de dag heb ik het bed gehouden en was ik nauwelijks in staat om te lopen. Mijn eetlust bleef redelijk goed, maar ik had diarree en stinkende urine, hetgeen ongeveer een week aanhield.

Op 9 mei was de pijn wat verminderd maar de zwelling had zich nu verbreid over de gehele arm, schouder en linker helft van de borst. Ik lag niet meer te bed maar had wel lage koorts (37,8) en moest door verzwakking middagrust houden, evenals de daaropvolgende dagen.

Op 10 mei voelde ik me weer veel fitter. Door oedeem was mijn lichaamsgewicht opgelopen van 89 tot 94 kg, hetgeen een idee geeft van de enorme omvang van de zwelling.

Vanaf 11 mei is de zwelling langzaam minder geworden en na een week verdwenen. In die tijd zwol de arm soms weer op als ik hem veel bewoog of als het warm weer was.

Op 18 mei, 10 dagen na de beet, kon ik mijn hand weer gebruiken, al was de duim nog wel pijnlijk en stijf. De hand begon in zijn geheel te vervellen. 's Ochtends had ik altijd spierpijn in arm en hand en een vreemd tintelend gevoel aan de huid. Dit is pas na een maand helemaal overgegaan. Er heeft zich geen nekrose van de gebeten plek voorgedaan en er zijn evenmin littekens overgebleven.

BEHANDELING

Direkt nadat ik gebeten was, heb ik natuurlijk

eerst de bak dichtgedaan en daarna horloge en ring afgelegd vanwege de te verwachten zwelling. Mijn vrouw is arts en hierdoor was medische verzorging gelukkig altijd dichtbij.

Door de zeer plotseling optredende heftige pijn en de enorme weefselzwelling kan een angstreactie optreden. Het wordt aangeraden dit te bestrijden in verband met het gevaar voor een angstshock (Behringwerk-Mitteilungen, 1963). Ik kreeg in dit geval 2 mg Temesta. De heftige pijn, veroorzaakt door het vrijkomen van histamine in de weefsels, kan ook goed bestreden worden door een antihistaminicum, bijvoorbeeld 25 mg Phenergan. Met dit middel bestaat tevens de kans wat te kunnen slapen tengevolge van de bijwerking: sufheid.

Om de verspreiding van het gif door het lichaam te vertragen, hebben wij hand en arm losjes omwikkeld met doeken waarin ijsblokjes gevouwen waren. Dit maakte tevens de pijn iets minder ondraaglijk. Na een halve dag zijn we hiermee gestopt.

In de literatuur die mij ter beschikking stond wordt geen gewag gemaakt van het bestaan van een serum tegen *Trimeresurus*-beten. *Trimeresurus*-beten herstellen meestal goed en aangezien slechts een laag percentage (1-7%, Trutnau, 1981) van de veel voorkomende beetgevallen de dood ten gevolge schijnt te hebben (!), worden deze slangen niet als echt gevaarlijk beschouwd en in het recent verschenen boek van Trutnau (1981) zelfs aanbevolen voor beginners!

Niettemin leek het raadzaam deze voor de slang zeer succesvolle beet wel degelijk verder te behandelen. In de eerste plaats is een anti-tetanus injectie aan te bevelen en in de tweede plaats een breed-spectrum antibioticum, ten einde mogelijke secundaire infecties te voorkomen. Tegen tetanus was ik nog voldoende beschermd, als antibioticum kreeg ik een Amfipen-kuur voorgeschreven, die ik tot negen dagen na de beet heb voortgezet.

Bij het teruglopen van de zwelling kleurde de arm van rood over geel tot weer normaal. In die tijd moest ik mijn arm voor rust en steun in een mitella dragen.

De gebeten plek hebben we nauwlettend in de gaten gehouden, omdat hier weefsel zou kunnen afsterven (nekrose). Dit was bijvoorbeeld te zien op een dia-reportage, die getoond werd op de Atrox-tentoonstelling; het betrof hier ook een *Trimeresurus*-beet. Gelukkig bleef dit achterwege; wel bleef de beetplek lang hard en erg gevoelig.

Om nadien de hand, waarin littekenvorming zou kunnen optreden, even goed te kunnen bewegen als voorheen, heb ik bewegingsoefeningen met de duim gedaan.

De laatste irritatie was pas ruim een maand na de beet verdwenen.

BESCHOUWING

In de afgelopen jaren heb ik verschillende verhalen gehoord over gevallen van *Trimeresurus*-beten. Pijn en zwelling van de gebeten plek waren de meest gehoorde verschijnselen. Dat ook ernstiger beten van deze slangen voorkomen, hoop ik met dit verhaal te hebben gedokumenteerd. Ondanks mijn goede gezondheid en grote massa, heeft deze voltreffer mij korte tijd erg ziek gemaakt en langere tijd zeer gehinderd bij het gebruik van mijn arm. Het lijkt me niet gepast om dit verslag te besluiten met een belerende vingerwijzing aan het adres van andere gifslangenliefhebbers. Ik ben zelf onvoldoende voorzichtig geweest en mijn terrarium was, door zijn kleine formaat, eigenlijk ongeschikt voor deze slangen. Maar overigens: Wie gifslangen houdt, loopt nu eenmaal het risico ooit door een van zijn dieren gebeten te worden en een onderzoek van de literatuur leert dat velen deze ervaring eerder met enige trots vermelden dan met,

bijvoorbeeld, schaamte vanwege de onzorgvuldigheid en het onderschatte risico. Het lijkt erop dat het risico een ernstige beet te krijgen deel uitmaakt van de charme van het houden van gifslangen. Indien dit ook bij mij het geval is geweest, dan ben ik daar nu zeker van genezen.

SUMMARY

The bite of a *Trimeresurus*.

A case of snakebite is recorded. The author was bitten in the left hand by an adult female of *Trimeresurus albolabris*.

Symptoms: severe pain, heavy swelling upto the breast, diarrhoea and weakness.

Treatment: 2 mg Temesta immediately after the bite, wrapping of cold cloths around the arm.

Antibiotics (Amfipen) were taken till 9 days after the bite. Complete recovery followed after one month.

LITERATUUR

Behringwerk-Mitteilungen, 1963. Die Giftschlangen der Erde. N.F. Elwert Universitäts- und Verlags-Buchhandlung, Marburg/Lahn. pp. 1-464.

Trutnau, Ludwig, 1981. Schlangen im Terrarium, II: Giftschlangen. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. pp. 1-200.